

Napels, **1** stad in Italië; uitdrukking: eerst Napels zien en dan sterven, om te suggereren dat Napels het mooiste is dat men kan zien; **2** bijvoeglijk naamwoord: van, uit, betreffende, als in Napels, bv. Napels geel, Napels groen

Craigie Horsfield, *Above the Bay of Naples from Via Partenope, Naples*

ABOVE THE BAY OF NAPLES FROM VIA PARTENOPE, NAPLES, SEPTEMBER 2008

De Britse kunstenaar Craigie Horsfield reflecteert met zijn tapijtwerken over het begrip tijd. De langzame totstandkoming van zijn werk staat in schril contrast met de vluchtigheid van het moment dat wordt afgebeeld. Ook de combinatie van het moderne, vliegensvlugge medium fotografie met de eeuwenoude tapijtkunst levert een tegenstrijdigheid op. Voor Horsfield is het tapijt ook een metafoor voor zijn visie op sociale relaties. De gekleurde draden waaruit het bestaat, stellen op zichzelf niets voor, maar vormen samen wel een indrukwekkend beeld. Dit monumentale wandtapijt werd op maat gemaakt voor de ronde zaal van het M HKA, naar aanleiding van Horsfields solotentoonstelling *Schering en inslag* in 2010. Het gigantisch en zeer gedetailleerd geweven tapijt toont een panoramisch uitzicht op een vuurwerkshow in de baai van Napels.

Tot 29.04.2018
M HKA
Leuvenstraat 32, Antwerpen
www.muhka.be

Een onopvallend poortje in een onopvallend eeuwenoude gevel. Erachter een lange trap die leidt naar een ruime binnenplaats, overwelfd met de geur van citroenbomen rond Pasen. Een licht grijzende ober met strik glijdt van tafel naar tafel, tussen de vingers van beide handen een tros wijnglazen. Bij het begin van zijn ronde minstens twintig in totaal. Aan elke met zorg gedekte tafel laat hij er behendig en met zonnige zwier enkele vantussen glijden. Het zijn de opgeblonken kelken van zijn gastvrijheid, klankschalen van vertier, vergaarbakken van vibrerende herinneringen die een hele avond gevuld en geledigd en weer gevuld en ook weer geledigd zullen worden. Met argumenten, tegenargumenten en vast ook wel wat gefluisterde liefdesverklaringen. Om uiteindelijk uitgeput in de vergetele roes van de nacht over te lopen. Elke avond opnieuw, behalve maandag.

Ik kan het weten intussen, want op maandagavond na hebben we hier elke avond van ons verblijf al getafeld, mijn moeder en ik en mijn nonkel. En elke avond rijpt mijn herinnering en reikt de tijd verder dan de avond. De geur van Amalficitroenen in de lente wordt scherper, de ober minder grijs. En uiteraard is er elke avond weer een nieuwe piramide profiteroles al cioccolato. Ik ben zes. En in Sorrento, op een schiereiland in de Golfo di Napoli, verdicht met elke tros wijnglazen een tijd van mijn leven. Net als de dorst naar het land dat alles en liefst van al zichzelf met zo veel smaak aan zijn laars lapt.

Zowat een kwarteeuw later is het zomer.

Met een vriendin van jaren ben ik opnieuw verzeild in de azuurblauwe okselvijver onder Napels, waar ik onder een loden zon op zoek ga naar het onopvallende poortje in de onopvallend eeuwenoude gevel. Het middeleeuwse straatje laat zich in de schaduwrijke krochten van mijn memorie snel terugvinden, maar geen enkel portaal doet vermoeden dat erachter een trap naar mijn jeugd te vinden is. Hoewel Sorrento al eeuwen het vluchtpunt is van een Noord-Europees verlangen naar la bella Italia, zijn de drommen toeristen er de voorbije vijfentwintig jaar ook hier alleen maar dichter op geworden. Misschien tegelijk ook wel minder verlangend. Ze overspoelen de Amalfitaanse riviera en gunnen Sorrento hooguit een blitzbezoek en een vluchtige blik. Komen en gaan doen ze met ferry's en cruisepleizen. Anderen, die wat meer tijd en rust koesteren, arriveren per trein.

Het netjes onderhouden stationnetje aan de piazza Giovanni Battista de Curtis is het eindpunt van de Circumvesuviana, de spoorlijn die Sorrento rechtstreeks verbindt met de hoofdstad van het voormalige koninkrijk Napels. Geprangd tussen de baai en de vulkanische flanken van de Vesuvius loopt het traject langs ingeslapen dorpjes, werkloze voorsteden en brokken geschiedenis die onbewogen zijn sinds 79 na Christus, toen de berg vuur spuwde en in de hele streek het dagelijkse leven begroef onder een dikke laag as. In het stof van de tijd waartoe

we allemaal zullen wederkeren, wordt al bijna twee eeuwen gegraven naar wat rest van het roemrijke verleden van de villa van Poppaea in Oplontis, het antieke Pompeii en Herculaneum. Naar de mensen ook die voor eeuwig zijn vastgelegd in het moment waarop de historie over hen neerdaalde, door de Romeinse letterkundige en politicus Plinius de Jongere vanop zee waargenomen en overgeleverd aan de geschiedschrijver Tacitus.

Op het spoor dat van het Sorrentijnse schiereiland leidt naar waar Maradona nog altijd God is – Napels zien en sterven – memoreert mijn oudere zelf elke halte van de reis die ik eerder heb gemaakt. Ik herbeleef de tijd van mijn leven kleurrijker dan de kodakfoto's uit de jaren tachtig thuis. Behendig en met zonnige zwier blink ik de wijnglazen van mijn jeugd op en graaf ik schommelend in deze trein der traagheid trosjes souvenirs op. Aan de mooiste momenten en plaatsen die me verbinden met het zesjarige jongetje dat ik ooit was, met mijn moeder en nonkel, met de Italianen die me vandaag ontvangen en de Romeinen die hier onder vulkanische as en puin begraven liggen.

Wat Plinius schreef, geldt ook voor herinneringen: 'Wij maken grote reizen om dingen te zien waarop wij in onze woonplaats geen acht slaan.' | Ewald Peters